

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΕ ΤΑ ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑΤΑ

Ἡ Ἑλληνική πρωτεύουσα καλωδέχθηκε μὲ χαρὰ τὸν κ. Βενιζέλο. Ὑστερα μάλιστα ἀπὸ τὴν ἀπόπειρα τοῦ Παρισιοῦ, ποὺ ἔθλιψε βαθεῖα ὅλους γενικά τοὺς Ἕλληνες, ποὺ μποροῦν ὁποσδήποτε καὶ στέκονται σὲ μερικὲς κρίσιμες στιγμὲς, σὰν κι αὐτή, πάνου ἀπὸ τὰ κομματικά καὶ τὰ προσωπικά. — Ὑστερα ἀπὸ τὴν στυγερὴ αὐτὴ ἀπόπειρα, ἡ χαρὰ τοῦ λαοῦ εἶταν ἀκόμα πῶς μεγάλη, γιατί ξανάβλεπε τὸν Κυβερνήτη τῆς Χώρας γερόν κ' ἔξω ἀπὸ κάθε κίνδυνο.

Ἀπὸ ὅλων ὁμῶς τῶν ἀγνῶν καὶ ἀφοσιωμένων ὀπαδῶν του τὰ στήθεια, μαζί μὲ τὰ καλωσορίσματα, βγήκε καὶ μιὰ εὐχὴ ποῦ, κι ἂν δὲν ξεδηλώθηκε μὲ λόγια, θὰ τὴν ἄκουσε ὁ κ. Βενιζέλος δίχως ἄλλο, γιατί αὐτὴ ἢ εὐχὴ εἶταν κ' εἶναι τὸ ξέσπασμα μῆς κρῖσις ἀγανάκτησης τοῦ ὅλου τὴν αἰστανόμαστε—καὶ ποῦ βέλαι καὶ ὁ ἴδιος ὁ κ. Βενιζέλος θὰ τὴν αἰστανεταί, ὅσο κ' ἐμεῖς, ἂν ὄχι περισσότερο.

Καὶ ἡ εὐχὴ αὐτὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἶναι νὰ ἰδεῖ πάλι τὴν περιφρημὴ «πυγμῆ» νὰ θαματουργεῖ. Γιατὶ τώρα, ἴσως περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλῃ φορῆ, χρειάζεται ἡ πυγμὴ αὐτὴ νὰ πέσει ἀλύτρητα καὶ κατακέφαλα.

Ὁ ἴδιος, στὸ συλλληπητήριο τηλεγράφημά του, χαρακτήρισε τὸ θάνατο τοῦ Ἀραγούμη «φρικώδη». Ὁ ἴδιος ἀποδοκίμασε μὲ τόση εὐλακρινὴ ἀγανάκτηση τὶς βάρβαρες σκηνὲς τῆς 31 Ἰουλίου. Γι' αὐτὰ, καὶ γι' ἄλλα ἀρκετὰ ἔκτροπα ποῦ γίνονται, ἐπάρχοντε θέβαια ὑπεύθινοι, κι ὅσοι πιστεύουμε ἀκόμα σ' αὐτόν, περιμένουμε νὰ στείλει τοὺς περιφρημους αὐτοὺς ὑπεύθυνους νὰ καλλιεργήσουν πῶς τ' ἀμπελοχώροφά τους, ἢ τὰ ρητορικά τοὺς περιβάλα, καὶ νὰ χτυπήσει ἀλύτρητα ὅσους φιλοτεχνοῦν τὰ «ἔκτροπα».

Ἔως προχτὲς ἀκόμα δὲν τονε βάρινε καμιὰ εὐθιγὴν γιὰ ὅτι «ἔκνομο» ἢ «ἔκτροπο» γινότανε δῶ. Τὸ ξαίραμε ὅλοι μας πὼς στὴν Εὐρώπη δὲ διασκεδάσει μ' ἀγωνίζεται νύχτα μέρα νὰ πετύχει μιὰ λύση ἱκανοποιητικὴ γιὰ τὴν Ἑθνικὴ ὑπόθεση. Τὸ ξαίραμε ὅλοι καὶ γιὰ τοῦτο μὲ τὴν καρδιά μας ὅλοι τοῦ δίνουμε συχωροχάρτι γιὰ ὅ,τι γινότανε δῶ. Ἀπὸ προχτὲς ὁμῶς, ποῦ βρίζεται ἀνάμεσὸ μας, ξαναπαίρνει πάνο του ὄβλη τὴν εὐθιγὴν.

Ἡ ὄρα ἢ καλὴ! λέμε ὅλοι μας, γιατί ὅλοι μας, ὅσοι τὸν πιστεύουμε καὶ τὸν ἀγαποῦμε, ἔχουμε τὴν ἀκλόνητη πεποίθησι πὼς ἄμα αὐτὸς τὸ θελήσει, ὅλα κι ὅλοι θὰ μποῦνε στὴ θέσι τους, ὅλοι κι ὅλα θὰ διορθωθοῦν.

Ὑστερ' ἀπὸ τοὺς ἐννιά ἄθλους τοῦ Ἡρακλῆ, τοῦ ἀπομένει τώρα ὁ τελευταῖος κι ὁ σπουδαιότερος:
Νὰ καθαρῶσι τοὺς σταύλους τοῦ Αὐγείου.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΙΔΑΣ ΚΑΙ Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ

Ἡ δε Ἰσθβέλα Λεονάρδου (Μοιράζ) εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μᾶς δώσει ἕνα γράμμα πολιτισμοῦ τοῦ ἰ. Ἀραγούμη (Ἰδα) ποῦ δείχεται ὀλοφάνερα σ' αὐτὸ μὲ πόσο ἅγιο ἐνθουσιασμο ἀγωνιζότανε ὁ Ἀλησμόνητος γιὰ τὴν ἐπικράτησι τῆς Δημοτικῆς.

Ἀθήνα 11 Ὀκτώβρη 1911.

Φίλη κ. Λ. Λεονάρδου,

Χάρηκα πολὺ ποῦ πήρατε τὴν ἀπόφρασι νὰ γίνετε συνδρομητρία στὸ δελτίο τοῦ Ὀμίλου εἴτε ἀπὸ συμπάθεια στὸ συγγραφεα τοῦ «Μαρτύρων καὶ Ἡρώων αἵμα», εἴτε ἀπὸ τὴ λογικὴ σας κρῖσι. Ἐγὼ μᾶλλον πιστεύω ὅτι τελειωτικά νίκησε μέσα σας ἡ λογικὴ καὶ μ' αὐτὴ καταλάβατε ὅτι ὅλα συντελοῦν στὸν τελειωτικό σκοπό μας, νὰ κυριαρχήσει δηλαδὴ ἡ δημοτικὴ γλώσσα στὴ Ρωμιοσύνη σ' ὅλα τὰ εἶδη τοῦ γραφοῦ λόγου.

Ἄν ξοδιάζω τὴν ἐνεργειά μου ὅλη στὸν Ὀμιλο, παρὰ τὴ μοιράζω κ' κάθε φανέρωμα τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, καὶ ἐπειδὴ καὶ ὁ Νομῆς εἶναι καὶ αὐτὸς σημάδι ζωῆς, καὶ σ' αὐτόν δίνω ὅση μπορῶ δύναμη γιὰ νὰ προχωρήσει καὶ νὰ καλλιτερέψει.

Καλὸ εἶναι νὰ εἶμαστε ἀλόγιστοι στὶς πεποιθήσεές μας, μὰ στὸν τρόπο ποῦ θὰ τὶς ἐπιβάλλουμε καὶ στὸν ἄλλους δὲν κάνει νὰ εἶμαστε ἀλύγιστοι, παρὰ νὰ προβαίνουμε μὲ ἐπιείκεια γιὰ τοὺς «ἀμαρτωλοῦς». Ἔτσι καὶ ὁ Χριστὸς περισσότερο κύταζε τοὺς «ἀμαρτωλοῦς» παρὰ τοὺς πιστοὺς του καὶ τοὺς ἀποστόλους του. Καὶ ἔτσι μὲ τὸν καιρὸ νίκησε ὁ χριστιανισμὸς πέρα πέρα.

Ἡ σημερινὴ θέσι τοῦ ζητήματος τῆς γλώσσας εἶναι τέτοια ποῦ πρέπει πρῶτα πρῶτα καὶ μ' ὅλες μας τὶς δυνάμεις νὰ χτυπήσουμε τὸ δασκαλισμὸ, τὸ σχολαστικισμὸ, ἀπὸ ὅλες τὶς μεριεὲς καὶ μὲ κάθε μέσο. Ὁ Νομῆς χτυπᾷ τὸ δασκαλισμὸ, μὰ κι ὁ Ὀμιλος χτυπᾷ τὸ δασκαλισμὸ, καὶ ἐπειδὴ τὸ δελτίο τοῦ Ὀμίλου τὸ διαβάξουν ὄχι μόνο οἱ συνδρομητὲς τοῦ Νομῆ, — ποῦ ἴσως ἴσως νὰ μὴν ἔχουν ἀνάγκη καὶ ἀπὸ τὸ Νομῆ τὸν ἴδιο, ἀφοῦ εἶναι πῶς δημοτικιστὲς, — παρὰ καὶ ἄλλοι κύκλοι ἀνθρώπων φιλελεύθερων ποῦ εἰσώθουν πὼς ὁ δασκαλισμὸς ἐμάρανε καὶ μαρῶνα τὶς καλλίτερες δυνάμεις τοῦ ἔθνους, σ' αὐτοὺς προσκάντων ἀποτείνεται ὁ Ὀμιλος προσπαθώντας νὰ τοὺς πείσει πὼς τὸ χειρότερο σημάδι τοῦ δασκαλισμοῦ ποῦ κυριζοχέι στὶς ψυχὰς τῶν Νεοελλήνων εἶναι ἡ προκατάληψι σὲ μιὰ γλώσσα ποῦ δὲν ἐκφορᾶει ἀλήθειαν τὴν ψυχὴ τους.

Γι' αὐτοὺς τὸς λόγους πολὺ καλὰ ἐκάματε νὰ ὑποστηρίξετε καὶ σεῖς τὸ ἔργο τοῦ Ὀμίλου ποῦ, σ' ἄ-

λον κύκλο, κάνει τη δουλειά που, σ' άλλο πάλι κύκλο, κάνει ο Νομάς. Έπειτα είναι και τούτο, ο Νομάς είναι φιλολογικό περιοδικό, ενώ το δελτίο είναι έκπαι-
 δευτικό περιοδικό, και είναι ευχάριστο φαινόμενο πως
 αυτές για ένα έχουμε τώρα δύο περιοδικά που πολεύ-
 ουν παράλληλα για τον Ένα και με γάλο σκοπό που
 όλοι μας έχουμε.

Με πολλήν υπόληψη
 Ι. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Από το φιλιάδιο της κ. Αύρας Θεοδορο-
 πούλου «Τὸ Διεθνὲς γυναικεῖο
 συνέδριον τῆς Γενεύης», τυπώ-
 νοιμε τὸ παρακάτω χαρακτηριστικὸ κομμάτι,
 πὸ δείχνει πόσο ἀνθρωπιστικώτερα καὶ τιμι-
 ώτερα ἀπὸ μᾶς, τοὺς ἀνδρες, σκέφτονται οἱ
 γυναῖκες.

«Μέσα ἀπὸ τὴς ψυχῆς τῶν γυναικῶν πρὸ συγκε-
 τρώθηκαν στὴ Γενεὴ ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, μιὰ
 κοινή ἀκούονταν διαρκῶς, εἴτε νικήτρια ἦταν ἡ πα-
 τριδα των, εἴτε νικημένη. Νὰ μὴν ξαναγίνει εἰς αἰώ-
 να τὸν ἀπαντᾷ ἡ φοιχτὴ αἱματοχυσία πὸ μὲν ἐστα-
 μάτησε. Ἀπὸ τὴς γυναῖκες αὐτῆς πὸς τὴς ἐχώριζαν
 ἔθνικα μίσση, μὰ πρὸ τὴς ἀδέρφρων οἱ ἀνθρώπινος πά-
 νος, ὁ πόνος τῆς μάνας, τῆς χήρας, τῆς ἀδερφῆς, πὸς
 εἶναι ὁ ἴδιος γιὰ κάθε φυλὴ καὶ γιὰ κάθε χώρα, μιὰ
 νέα τεράστια δύναμη ἐπήγαγε ὀλοφάνερα, μιὰ δύνα-
 μη ἀναπλαστικὴ, πὸς θὰ στρώξει τὸν κόσμον πρὸς νέα
 ἰδανικὰ εἰρηρικὰ, δίκαια, ἀνθρωπιστικὰ. «Μᾶς θέλε-
 τε στὰ σπῆτια σας, μὲ τὰ παιδιά μας. Αὐτὸ θέλομε
 κ' ἔμεῖς, τὰ σπῆτια μας καὶ τὰ παιδιά μας. Ὅμως ἐ-
 σεῖς, μὲ τοὺς στρατοὺς καὶ τοὺς στόλους σας καὶ τὰ
 ἀεροπλάνα σας μᾶς ἀρπάζετε τὰ παιδιά μας καὶ μᾶς
 ἠμαῖζετε τὰ σπῆτια μας. Μπορεῖ νὰ εἶναι πολλὲς φο-
 ρὲς δίκαιος ὁ πόλεμος σας καὶ νὰ ἐλευθερώνει λαούς.
 Ὅμως ἔμεῖς θέλομε νὰ βροῦμε ἕναν ἄλλον τρόπο ἀπὸ
 τὴν αἱματοχυσία γιὰ νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ δημοκρατία.
 Γι' αὐτὸ θέλομε νὰ μποῦμε στὴν πολιτεία, γιὰ ν' ἀ-
 γωνιστοῦμε μὲ τὸ δικὰ μας τὸ δίκαιον γιὰ τὰ σπῆτια καὶ
 γιὰ τὰ παιδιά ὅλων τῶν γυναικῶν τῆς γῆς· δ' ἀγωνι-
 στοῦμε γιὰ νὰ πιάσουν οἱ ἀρπαγῆς καὶ οἱ ληστεῖες
 τῶν μεγάλων κρατῶν στὰ μικρὰ. Γι' αὐτὸ δὲ υποστη-
 ρίζομε τὴν Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν, γιὰ νὰ τὴν κά-
 νοιμε ἕνα κοινωνικὸ οἰκοδόμημα ἀληθινὰ δίκαιο καὶ
 ἠθικὸ καὶ τίμιον, καὶ ὅχι μιὰ φενάκη καὶ μιὰ προσω-
 πίδα γιὰ τὴν πλεονεξία καὶ τὴ βία.»

Ἔτσι τὸ Συνέδριον ἔκαμε τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα :
 «Οἱ γυναῖκες 36 ἔθνῶν, συγκεντρωμέναι στὴ Γενεὴ
 γιὰ τὸ Συνέδριον τῆς Διεθνούς Ἐνώσεως γιὰ τὴ γυ-
 ναικεῖα ψῆφο, ἔχοντας τὴν πεποίθησιν πως μιὰ Κοινο-
 νία τῶν Ἐθνῶν, δίκαια καὶ γερά ὀργανωμένη, εἶναι
 τὸ μόνον μέσον γιὰ νὰ ἐξασφαλιστῇ ἡ εἰρήνη τοῦ κό-
 σμου, ν' ἀρπάζουν ὅλη τὴν θέλησιν, τὴν ἐνεργητι-
 κότητα, τὴ σκέψιν καὶ τὴν ἐπιρροήν τους, γιὰ νὰ κα-
 ταστῶσιν ν' ἀναπτυχθῇ καὶ τελειοποιηθῇ ἡ Κοινο-
 νία τῶν Ἐθνῶν, πὸς σκοπὸς τῆς εἶναι νὰ ἐξασφαλίσῃ
 τὴ διεθνή συνεννόησιν καὶ τὴν εἰρήνην.»

ΑΥΡΑ ΘΕΟΔΟΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΠΑΤΡΙΔΟΛΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ ΙΔΑ

Ἡ πατριδολατρεία τοῦ εὐγενικοῦ νεκροῦ πὸς θρη-
 νοῦμε, εἶχε τὸ εὐτύχημα νὰ μὴ γνωρίσῃ τὴς διανοητι-
 κῆς ἀμφιβολίας πὸς δοκιμάσανε συγγενικῆς φρονοῦ-
 μίας διανοούμενων ἄλλων χωρῶν.

Ἡ ἰδεολογία τοῦ Μωρίς Μπαρές, ὡς ὅτου νὰ κατα-
 σταλάξῃ στὸ κήρυγμα τοῦ γαλλικοῦ ἐθνικισμοῦ, πέ-
 ρασεν ἀπὸ τὸ καθαρτήριο τῆς πὸς ἐκνευρωτικῆς ἐ-
 γωπάθειας. Ὁ καταφρονητὴς τῶν δημοκρατικῶν θε-
 σμῶν Κάρολος Μαρξὸς, ἰδιοσυγγραφεὶς αἰσθηματικῆς
 τερῆ, δὲν ἔπαυε νὰ δραματίζεται τὴ λάμψη τῆς πορ-
 φύρας τῶν Λουδοβίκων καὶ νὰ περισφίγγῃ μέσα στὸ
 ρομαντικὸ περβάζι τοῦ βασιλικοῦ θεσμοῦ τὰ ὄρια τῆς
 πατριδολατρίας του. Τοῦ δὲ Ντιανούντιο ὁ λατινικὸς
 ἱεροδαντισμὸς μυρίζει πολλὴν ἠδυσπάθεια.

Ἡ πατριδολατρεία τοῦ δικοῦ μας Ἰδα στάθηκεν
 ὄξω ἀπὸ τέτοιαις ἢ ἀνάλογαις διανοητικῆς περιπλοκῆς.
 Ἦταν λίτῃ καὶ μονοκόμματη. Δωρικὸν ρυθμὸν. Πηγὴ
 τῆς, ὁ ἀταβισμὸς καὶ οἱ ρωμαλαῖες οἰκογενειακῆς πα-
 ρόδοσε.

Ἡ μόρφωσίς του, μόρφωσις φωτεινὰ νεωτεριστικῆ,
 δὲν ἔμεινε ξένη, οὔτε ἐχθρική, στὰ δυνατὰ ἰδεολογι-
 κὰ ρεύματα τῆς ἐποχῆς του : Οὔτε τοῦ Ζαχαρούτσου
 τὸ λυρικὸ κήρυγμα, οὔτε τοῦ Μαρξισμοῦ ἡ θεωρία ἀ-
 φῆκαν ἀδιάφορη τὴ διανοητικὴν του περιέργειαν. Ἀ-
 φῆκαν ὅμως ἀνεγγίχτη τὴν αἰσθηματικὴν του ζωὴν, τὴν
 ψυχὴν του. Ἄν ἡ ἰδιοσυγγραφεὶς του εἶταν ρευστή, ἂν
 ἡ φωνὴ τῶν νεκρῶν. — τῶν μεγάλων
 νεκρῶν τοῦ 21 — μιλοῦσε στὸ αἷμα του ἀναίμακα καὶ
 ἀγνά, θὰ σπλαγιονότανε καὶ ὁ Ἰδας, δίκως σοβαρῆ
 ἀντίστασιν, ἀπὸ τὰ πλάνα ὠραιολογήματα τῆς μᾶς ἢ
 τῆς ἄλλης θεωρίας. Καταφρονητὴς τοῦ στενοῦ ἰδα-
 νικοῦ τῶν Πατριδῶν. θὰ θορυβολοῦσε γιὰ τὴν Ἀν-
 θρωπότητα. θὰ αἰσθηματοποιῶσε τὴς λεγόμενες νέαις
 ἰδέαις. Ὁ ρωμαλαῖος ἀταβισμὸς του τὸν ἐπροφύλαξεν
 ἀπὸ τὴν ἐπικίνδυνον αὐτὴ διανοητικὴν περιπέτειαν.

Λατρὸν νὰ ἔχει τὸ χῶμα ὁ περιπαθὴς ὑμνητὴς τοῦ
 Αἵματος τῶν Μαρτύρων, καὶ τῶν Ἡρώων τῆς Φι-
 λῆς μας. Ἐπύργωσε τὴν ἰδεολογίαν τῆς Φιλῆς, ἀπά-
 νω στὸ βαθύτερόν του αἰσθημα. Ἐκαθάρισε τὴ Μεγά-
 λην Ἰδέαν ἀπὸ τοὺς ρομαντικοὺς αἰσθηματισμοὺς.
 Μετουσίωσε τὸν πρωτόγονον ἑλληνικὸν πατριωτισμὸν σὲ
 συνειδητὸν κήρυγμα τῆς πὸς ἀγνῆς πατριδολατρίας.

X. ΜΟΛΙΝΟΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Νταντὰ καὶ ντανταϊσμὸς. — Ἡ ἀλήθεια μὲς στὸν παραλο-
 γισμὸ. — Ἐνα ἀπερροδῆρο περιοδικόν. — Μιὰ ἀφωνη
 φωνητικὴ ὠδή. — Τὰ ποιήματα τοῦ Ν. Μπιοντὸν
 καὶ τοῦ Ραμπντεραντὸ Ταγγέρ. — Ἐνα ποίημα τοῦ
 Ταγγέρ.

— Παράλληλα πρὸς μιὰ τέχνη πὸς ὅλο καὶ λαμπι-
 κάρεται ἀπὸ τὴς θολοῦρας καὶ τὰ λογίης κατακάθια
 τοῦ συμβολισμοῦ καὶ ντισεισμοῦ — παράλληλα πρὸς
 αὐτὴν ἐξακολουθεῖ νὰ τραβάει τὸ δρόμον τῆς μιὰ ἄλλῃ
 πρὸς τέλειαν ἀντίθετην διεύθυνσιν, πρὸς τὸν ἱμπρεσι-
 ονισμὸν, τὴ μουσικὴν ἐνορχήστρωσιν τῶν λέξεων, πρὸς
 τὴν ἀνιποταξίαν τῆς ὑποκειμενικότητας ἀπέναντι κά-

θε αντίκειμενικῶν ρυθμῶν καὶ κανόνων, τέλος πρὸς τὸν γκρεμνὸν καὶ τὸν παραλογισμό. Εἶναι ἡ τέχνη πὸν στὴ Γαλλία ὀνομαζέται νταντὰ καὶ ντανταϊσμός — πόθε καὶ πῶς, δὲν μπορέσαμε νὰ τὸ μάθουμε ἴσως νὰ ὀνομάστῃτε ἔτσι ἀπὸ τὰ πρῶτα τραυλισματα τῶν μικρῶν παιδιῶν. Γιατὶ ἡ θεωρία εἶναι πῶς ἡ τέχνη πρέπει νὰ γυρῶσιν στὴν πρώτη παιδικὴ ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου, γιὰ νὰ μπορέσει ἀπὸ κεῖ κατόπι νὰ πάρει τὸ σωστὸ της τὸ δρόμο. Αὐτὸ τοῦλάχιστο λέει ὁ Ζωρὲ Φερρέ στὴ ντανταϊστικὴ του «Ποιητικῆ».

«Φαίνεται πῶς θέλεις νὰ δοκιμάσεις. Δὲν εἶναι καθόλου δύσκολο. Φτάνει νὰ ξαναγυρῶσιν μὲ μικρὰ θήματα στὴν ἐποχὴ ὅπου ἔβαζες τὰ δάχτυλά σου στὴ μύτη σου. — Ναί! Νὰ «καθαρίσεις τὸν κόσμον»; Ὁχι καθαρίσει τὸν ἑαυτὸ σου ὑπάρχουν πάρα πολλὴ σκόνη καὶ ἀρχαιοπλέγματα σὰς κόχες σου. Εἶναι βλαβερὸ στὴν υγεία. Σοῦ βγαίνουν ἀπὸ τὰ μάτια σου καὶ τὰ φτερά σου καὶ σοῦ τὰ βουλώνουν. Καθαρίσμα μὲ τὸ κενό. Κατόπι, ὀνειρέψου στὰ ξίτηνα σου τὴν πραγματικότητά.»

Καθαρισμὸς λοιπὸν ἀπὸ κάθε παλιό, ἀπὸ ὅλο τὸ φορτίο πὸν μᾶς ἔχουν παραδώσει οἱ περασμένοι αἰῶνες τοῦ πολιτισμοῦ. «Ὁ ντανταϊσμός καταστρέφει καὶ περιορίζεται σ' αὐτὸ μονάχα», — λέει ἄλλος ντανταϊστής, ὁ Πῶλ Ντεριμέ — «Ὁ ντανταϊσμός θὰ μᾶς βοηθήσει νὰ κάνουμε ἕνα γενικὸ γκρέμισμα, τὰμπουλα ράμα κ' ὕστερα ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς θὰ χτίσει ἕνα μαδέρνο σπίτι μὲ κεντρικὴ θέρμανση καὶ μὲ σύστημα ὑπονόμων, νταντὰ τοῦ 1920».

Ἔχουμε λοιπὸν νὰ κάνουμε μὲ μιὰ γκρεμιστικὴ θεωρία πολὺ ἐλευστικὴ μὰ καὶ φοβερὰ ἐπικίνδυνη. Ἄς ἀκούσουμε ἀκόμα καὶ τούτα τὰ λόγια τοῦ Ρενέ Ντυνάν, ὅπως τὰ γράφει στὸ ντανταϊστικὸ φύλλο «Ὁ Προβόλεας» :

«Ἀμέτρητοι αἰῶνες μαρτίας καὶ ρουτίνας προσπαθήσαν νὰ φανίσουν στὸν ἀνθρώπο τὴ θεία δύναμη τοῦ νὰ καταλαβαίνει τὰ πάντα δίχως κανόνες. Καρπὸς τοῦ πνευματοσκοτισμοῦ, ἡ λογικὴ, παραμιλητὸ τοῦ παραλληλισμοῦ, ὁ ὀρθολογισμὸς, τρέλα τῆς ἀκινήσιας τῆς αἰτιατότητας, ἡ ἀρχὴ τῆς ταυτότητας, τέλος, κομπολατρεία μανιακῶν, κρατοῦν ἐδῶ καὶ ἀμέτρητους αἰῶνες δεμῆνα τὰ μάτια τοῦ ἀνθρώπου πνεύματος. Ὁ ντανταϊσμός ἀνοίγει τέλος τὸ βασιλικὸ παλάτι, ὅπου ἡ ψυχὴ θὰ μπορέσει νὰ λουστῆ μέσα στὴν ὀλότητα τῆς ζωῆς. Τὸ καθετὶ, πὸν δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ ὀρίσει παρὰ μόνον ἂν τὸ ἀρνηθεῖ, τὸ καθετὶ πὸν ἔχει ἐκεῖνη τὴν ἀνώτερη μορφή τῆς ὑπαρξῆς πὸν λέγεται παραλογισμὸς, τὸ καθετὶ πὸν δὲ φαίνεται ἀκατανόητο στοὺς μαρούς παρὰ μόνον χάρις στὸ ἀδιapέραστο τοῦ πνεύματός τους, — ὄλ' αὐτὰ θὰ τὰ γνωρίσουμε».

Ὅλ' αὐτὰ θὰ τὰ γνωρίσουμε — τὴν ἀλήθεια πὸν βρίσκεται μέσα στὸν παραλογισμό — ὅταν θὰ μποῦμε στὸ μυθικὸ παλάτι πὸν τίς πόρτες του θὰ μᾶς ἀνοίξει ἡ νέα τέχνη. Μπορεῖ. Δὲν ἀρνιούμαστε πῶς ἡ ἀλήθεια βρίσκεται παντοῦ, καὶ προπάντων μὲς στὸν παραλογισμό. Ἀδύνατο ὅμως νὰ νοιώσουμε καὶ νὰ καταλάβουμε, — μήτε ὡς κομικὴ ἢ σατυρικὴ — μιὰ «φωνητικὴ ὠδή» σὰν καὶ τούτη πὸν δημοσίεψε ὁ Πιερ Σαπιά Μπριονιέρ στὸ πρῶτο τεῦχος τῆς νέας περιόδου τοῦ Γαλλικοῦ περιοδικοῦ «La Vie des Lettres», καὶ πὸν τὸ δημοσιεύουμε καὶ μῆς μεταφρασμένο ἀπὸ

ἐνα συνεργάτη μας ποιητῆ, πὸν ὅμως ἀπὸ μετροφοροσύνη δὲ θέλει νὰ μαρτυρήσουμε τὸνομά του :

ΦΩΝΗΤΙΚΗ ΩΔΗ

Στὸ φίλο μου Πικαβία

Χορπ — σι — πι — βνλ — ὀ
 Ζόσοορ !
 Μιτκ — μιλ — πίτς —
 οὔλλλ
 ! ! !
 Γισοο — μπυ — — — —
 Κμπρζστά — βλγκιν — ὀ
 ζμπόμ.
 Α — — Ε
 ! ὀ !
 Β — — Ζ
 ξχ ! ξχ !
 6
 λ
 τ
 γγ
 σσι — σσι — σσι —
 —
 —
 ὀ
 Ζμπόμ
 χολξ — χολξ
 6 6
 λ λ
 τ τ
 σ σ
 κ κ
 ὀ
 Ζορρ
 —
 !

Καὶ μολοντούτο στὸ ἴδιο περιοδικὸ μέσα, πὸν μὲ τὴν παραπάνω ὠδή του καὶ μὲ κάμποσα ἄλλα μᾶς πείθει πῶς βρισκόμαστε σὲ πλείριο καὶ ἀέριο ντανταϊσμὸ, βρίσκουμε μερικὰ πράματα πὸν, ἀντικαθὲν εἶναι ἀνάμα ἀκριβῶς ἐκεῖνο πὸν γιὰ μᾶς λέγεται ποιήμα, δὲν μποροῦμε νὰ μὴν τὰ παινέσουμε γιὰ τὸ βαθύ ἀληθινὸ αἰσθημά τους καὶ γιὰ τὴ μεγάλη ὑποβλητικότητά τους. Κι αὐτὰ εἶναι μιὰ σειρά (πεζὰ;) ποιήματα τοῦ Ραμπιντράνθ Ταγγόρ, μεταφρασμένα πεζὰ ἀπὸ τὸ Φιλέα Λεμπέγγ, καὶ διὰ σειρὰς ἀπὸ ποιήματα τοῦ γνωστοῦ μας (ιδεὲς Ἑβὴ Φιλολογ. 2 τοῦ Μᾶη τοῦ 1920), Nicolas Beauduin. πὸν μαζί μὲ τὸν Ὀύλλιαμ Σπέτ διευθύνει τὸ περιοδικὸ «La Vie des Lettres».

Τελειῶνοντας, μεταφράζουμε δῶ πρόχειρα ἕνα κομμάτι ἀπὸ τοῦ Ταγγόρ, ἀφίνοντας τὴν ποίηση τοῦ Νικολὰ Μπριονιέρ γιὰ τὸ ἄλλο φύλλο, ὅπου λογαριάζουμε νὰ δώσουμε γιὰ τοὺς ἀναγνώστες μας μερικὰ δείγματα τῆς τέχνης του.

— «Ὁ,τι ἔρχεται ἀπὸ τὰ περιποιητικά σου τὰ χέρια, τὸ παίρνω. Τίποτ' ἄλλο δὲ θὰ γυρέψω».
 — Ναί, ναί, σὲ γνωρίζω, σεμνὲ ζητιάνε, γυρεῖεις μονάχα ὀ,τι ἔχει κανένας».
 — «Ἄν ὑπάρχει γιὰ μένα ἕνα χαμένο λουλούδι, θὰ

τὸ φυλάξω στὴν καρδιά μου».

— «Μὰ ἂν εἶναι ἀγκάθι».

— «Θὰ τὰ ὑποφέρω».

— «Ναί, ναι, σὲ γνωρίζω, σεμνὲ ζητιάνε, γυρεύεις μονάχα ὅ,τι ἔχει κανένας».

— «Ἄν ἦθελες, μιὰ μονόχρ. φορὰ νὰ σηκώσεις τὰ μιάτια σου, τὰ γεμάτα ἀγάπη, ἴσως τὸ πρόσωπό μου, μιὰ γλῶσσα θε' ἔκλεινε τὴ ζωὴ μου πέρα ἀπὸ τὸ θάνατο».

— «Μὰ ἂν δὲν εἶχα παρὰ μόνο σκληρὰ βλέμματα».

— «Θὰ τὰ κοιτάξω γιὰ νὰ τρυπήσω τὴν καρδιά μου».

— «Ναί, ναι, σὲ γνωρίζω, σεμνὲ ζητιάνε, γυρεύεις μονάχα ὅ,τι ἔχει κανένας».

Ἡ ΚΟΙΝῆ ΓΝΩΜῆ

Ἡ ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ

Φίλε «Νουμᾶ».

Τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας προκήρυξε διαγωνισμό γιὰ ἀνγλωσσικό τῆς Ε'. τάξης τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου, γραμμένο στὴν Καθαρεύουσα, πού ἀπὸ τὴν τάξη αὐτὴ θὰ ἀρχίσει νὰ διδάσκειτ' ἀπαράλληλα μὲ τὴ δημοτικὴ. Ἄν αὐτὸ τὸ σύστημα τῆς παράλληλης διδασκαλίας, δημοτικῆς καὶ καθαρεύουσας θὰ ὀδηγήσει μιὰ μέρα ἀνεπείσθητα στὴν ἐπικράτηση τῆς δημοτικῆς, ὅπως ἐλπίζουμε στὸ Ὑπουργεῖο, ἢ θὰ δημιουργήσει τὴ σύγχυση στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ, μὲ ἄλλες λέξεις τῆς μιχτῆ, αὐτὸ εἶναι ἄλλο ζήτημα. Ὁ «Νουμᾶς» εἶπε ἄλλοτε πάνω στὸ ζήτημα αὐτὸ τὴ γνώμη του. Ὁ κ. Νιρβάνας, μέλος τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς τῶν διδασκαλῶν βιβλίων τοῦ Δημοτικοῦ, ὑπόβαλε στὸν παραπάνω διαγωνισμό ἕνα βιβλίο, πού τὸ σύνταξε μαζί μὲ τὸ δάσκαλο τῶν παιδιῶν του, γραμμένο στὴ μιχτῆ γλῶσσᾳ, γιατί αὐτῆ, ὅπως ἔγραψε, πρῶτον πῶς εἶναι ἡ γλῶσσᾳ τῆς πραγματικότητος. Τώρα δὲν εἶναι ἡ στιγμή νὰ συζητήσουμε τὴ γνώμη αὐτῆ τοῦ κ. Νιρβάν. Ἐνὰ μόνι θέλαμε νὰ ρωτήσουμε: Ὁ κ. Νιρβάνας, ὅταν διωρίστηκε μέλος τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς, ἤξευρε βέβαια πῶς τὸ Ὑπουργεῖο εἶναι κηρυγμένο ὑπὲρ τῆς Δημοτικῆς. Καὶ ἀφοῦ τὸ ἤξευρε αὐτό, πῶς δέχτηκε νὰ γίνῃ μέλος σὲ τέτοια ἐπιτροπῆ, καὶ νὰ δουλέψει γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς δημοτικῆς, αὐτός, πού διακηρύττει δημοσίᾳ πῶς ἡ γλῶσσᾳ τῆς πραγματικότητος δὲν εἶναι οὔτε ἡ δημοτικὴ, ὅπως φαίνεται πῶς πιστεύει τὸ Ὑπουργεῖο, οὔτε ἡ καθαρεύουσα, μὰ ἡ μιχτῆ; Πῶς μπορούσε νὰ ἐργαστῆ γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς δημοτικῆς ἕνας γνωστός μιχτῆς; Εἶναι τὸ ἴδιο σὰ νὰ καλέσουμε ἕναν ἄνθρωπο νὰ δουλέψει γιὰ τὴν ἐπικράτηση τοῦ σοσιαλισμοῦ. Φαίνεται πῶς μὲ τὴν ἴδια εὐκολίᾳ πού καταπιάνεται τὸ καθημερινὸ τοῦ χρονογράφου, κατατάσσεται ὁ κ. Νιρβάνας καὶ τὸ τεράστιο σὲ συγγραφικὴ καὶ γενικὰ σὲ ἀνθρώπινη εὐκιρία ἔργο τῆς ἐπικράτησης τῆς Δημοτικῆς. Καὶ αὐτὸ εἶναι τόσο θλιβερό, γιατί δείχνει τὴ καθαρά πῶς οἱ διανοούμενες τάξεις, ὅξω ἀπὸ λιγότερες τιμὲς ἐξαίρετες, ἐννοοῦνε νὰ στραπατσάρουν καθε ἠθικὴ ἀρχή, ἢ, καλύτερα, νὰ μὴν ἀναγνωρίζουν καμιά ἠθικὴ ἀρχή, μπρὸς στὴν εὐκολὴ ἐπιτυχίᾳ τοῦ σκοποῦ τους, ὅποιος κι ἂν εἶναι αὐτός.

Δικός σου
ΤΡΙΓΛΩΣΣΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Β. Μισ. Στείλε μας τίποτα καλύτερο.—κ. Μ. Γιανν. Θὰ δημοσιεύουμε τὸ ἕνα ἢ καὶ τὰ δύο. Γιατί δὲ φροντίζεις νὰ ποιήσεις τίς χαρμωδιές;—κ. Α.σ. Γιανν. Ἐλπίζουμε νὰ μὴν ἀργῆσει περισσότερο ὁ διαγωνισμός. Τὴ Νύχτα δὲν τὴν πολυκαταλάβαμε προσπαθῆσε νὰ γράφεις λίγο πὺ καθαρὰ καὶ φωτερὰ. Τὰ ἄλλα τὰ καταλάβαμε, μὰ πού νάπαντήσουμε σ' ὅλα. Ὅμως θέλεις νὰ μᾶς ἀποδώσεις κάτι ιδέες καὶ λόγια ἐναντίου σου πού μήτε τὸ συλλογιστήκαμε. Δὲν ἔχεις τίποτε γιὰ τὴν Κουζούντελη;—κ. Μιν. Μ. Ζωτ. Γιὰ τὸν Ἄγγ. Βλαχ. ἔγραψε στὸ προπερασμένο φύλλο ὁ κ. Ρηγ. Γκόλφης. Ἡ μετάφραση τοῦ Χάινε εἶναι ἴσως τὸ χειρότερό του ἔργο, μὰ εἶναι καὶ κατὰ πάρα πολὺ δύσκολο ἢ καὶ ἀδύνατο. Τὰ ποιήματά σου ὄχι καὶ πολὺ ξελαγορισμένα. Περισσότερο φῶς!—κ. Ἀκοιτώνητο. Σύμφωνοι. Αὐτὸ δὲν εἶταν βέβαια νεκρῶσιμο ἠφιόσιμα. Εἶταν φιλολογικὴ κριτικὴ... τοῦ γλυκοῦ νεροῦ.—κ. Ἰωαννίδ. Ἐνα κόμμα πού ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνη του γιὰ τέτοιο ζήτημα, τί περιεργο ἀλήθεια κόμμα.—κ. Ἀρλουμίδην. Μὰ γιατί Χριστιανέ μου ὑποφεύς; Δὲν ζαίρεις πῶς ὅλες οἱ δημοσιογραφικὲς κριτικὲς γράφονται γιὰ νὰ μὴ λένε τίποτα;—κ. Halla Mid. Πού τὸ πέτυχε τὸ ψευτόνομα. ἢ μήπως εἶναι τὸνομά σου; Ὁ ὑπὲρ ὑπάρξεως ἀγῶν, ἔχει καλὸ τὸ βίθος του, καὶ μᾶς ἄρσσε ὁ τρόπος πού τελειώνει ὅμως τὸ ὅλο πλέξιμό του εἶναι χαλαρό. Ὑστερα ἐκβίνες οἱ ρεαλιστικὲς σκηνὲς τοῦ μπακίλη καὶ τοῦ τραμπούκου, κολλημένε; ἔτσι μαζί μὲ τὰ ποικιλία καὶ τὰ ἐντομα πού μιλούνε. δὲ βροσκοῦμε νὰ μονοτονίζονται πολὺ καλά.—κ. Jacynthe. Κι' Ἐιρήνη; δίνει τὴν ἐντίπωση τοῦ πρόχειρου. Κι' οὔτε καταλάβαμε καλά καλά πῶς ὁ Παρθενόνας; σου θυμίζει τὴν εἰρήνη. ἐνὸ γενήθηκε. ἔζησε καὶ τραυματίστηκε μὲς σὲ αὐτὸ ἀτέλειωτο πολέμου.—κ. Μ. Ἀλξ. Ἡ «μικρὴ νοσταλγία» ἄναι δὲν τῆς λείπει βάρδος. δὲν κατορθώνει νὰ εἰπεῖ καλά ἐκεῖνο πού θέλει.—κ. Φιλ. Στείλε μας κανένα ἄλλο, γιὰ πρῶτο δὲν εἶναι κακό.—κ. Σπερ. Σὰν πολὺ οἰχὰ μᾶς φαίνονται.—κ. Μουσελ. Σοῦ ἀπαντήσαμε στὸ φύλλο τῆς 8 Ἀυγούστου. Τὸ ἴδιο λέμε καὶ γιὰ τὴ συνέχεια. Ὁ «Νουμᾶς» δισταχῶς δὲν μπορεί νὰ δημοσιεύει μὲ κανένα ἄλλο ὄρο παρὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν ἀναγκῶν του. Γιὰ τὴ δημοσίευσή σὲ βιβλίο θὰ γυρέψουμε πληροφόριες ἀπὸ τὴν Ἐταιρία «Τύπος».—κ. Για. Καφαμπ. Τὸ φύλλο θὰ δημοσιευτεῖ. Γιὰ τὰλλα θὰ σοῦ ποῦμε στὸ ἐρχόμενο. Παρακαλοῦμε ὅποιος μᾶς στέλνει μεταφράσεις νὰ μᾶς στέλνει γραμμένο καὶ τὸ πρωτότυπο, γιὰ νὰ μᾶς εὐκολύνει στὴν παραβολή.—κ. Τ. Φεσ. Τὸ γιατί το εἶπαμε πολλές φορὲς ἀπὸ δὴ; ἢ ἔτι πολλή, ὁ χῶρος λίγος.—κ. Μιν. Κίλλ. Τὰ ποιήματά σου μᾶς φαίνονται πῶς δὲν εἶναι ἀκόμη ὄριμα γιὰ δημοσίευσή, δείχνουν ὅμως πῶς μπορεί κανένας νὰ περιμένει πολλὰ πράματα. Ἀποφεύγε τέτοια λόγια πού μήτε πολὺ νόημα ἔχουν μήτε αἰσθημα: στὴν πλήρη ἀπάνεχα τὰ κῆματα σάντε κι' ἀνοίγει ὁ ὁρόμος γιὰ τὰπέθαντα ξένου τόπου λιμάνια». Ἀποφεύγε ἐπίσης λόγια πού εἶναι τῆς ἀρηρημένης σκέψης: «Δὲ μοιάζω γω ἀπ' τοὺς πολλοὺς τοῦ κόσμου χαρᾶχτῆρες κι' οὔτε ἀπ' τοὺς λίγους ἐκλεχτοὺς κτλ.» Καὶ ἀκόμα προσπαθῆσε—ἀφοῦ μάλιστα δὲ μοιάζεις—νὰ εἶσαι πὺ πρωτότερος σὲς ιδέες σου.—κ. Ζαχαρίαν Πικρόν. Πάτρα. Μὰ κ' ἐμεῖς δὲν εἶπαμε πῶς ὁ «Ἐμφυσητής» εἶναι τέλεια σοσιαλιστικὸ ἔργο. Μιὰ πνοιή σοσιαλιστικὴ ὅμως ἔχει. Ἡ Ρενέ, ὅπως τὸ σημειώνεις ὁ ἴδιος, δὲν ἔχει σοσιαλιστικὴ ψυχὴ; Φαίνεται πῶς ἔχεις πολὺ παρακολούθησε τὸ Μπατάιγ. Ὁ κ. Παρ. σὲ εὐχαριστεῖ γιὰ τὰ καλά σας λόγια.